

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การท่องเที่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนลำน้ำว่า จังหวัดน่าน		
ผู้เขียน	นางสาวอภิญญา จิตรวงศ์นันท์		
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)		
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์	ประธานกรรมการ	
	ศาสตราจารย์ ดร. มนัส สุวรรณ	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ ภูประเสริฐ	กรรมการ	

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนลำน้ำว่า จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาสภาพการณ์ของชุมชนลำน้ำว่า ในด้านวิถีชีวิตชุมชนก่อน และหลังการเข้ามาของการท่องเที่ยว และแนวโน้มในอนาคต เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชน และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชน และเพื่อหาแนวทางร่วมกับชุมชน ในการลดผลกระทบทางลบ และหาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของชุมชน

การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม ใช้แบบสอบถาม และเทคนิคการประเมินอนาคตทางสังคม การวิจัยอาศัยกลุ่มตัวอย่างเป็น นักท่องเที่ยว ตัวแทนชาวบ้าน และผู้ให้ข้อมูลหลักจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการณ์ของชุมชนลำน้ำว่า เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ เกษะแก่ง และวังปลา ชุมชนลำน้ำว่ามีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับทรัพยากรธรรมชาติจึงได้ให้คุณค่า และ

ร่วมกันดูแลรักษาให้คงความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพของต้นไม้ พืชพรรณ สัตว์ป่า และสัตว์น้ำมาจนถึงปัจจุบัน การท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนลำน้ําว่า มีปัจจัยดึงดูดที่สำคัญ คือ ความสวยงามของสภาพธรรมชาติ และกิจกรรมการท่องเที่ยวผจญภัยกึ่งอนุรักษ์ ประเภทล่องแก่ง แพยาง ซึ่งแนวโน้มในอนาคตอาจมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และชุมชนมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่สามารถดำเนินการเอง

2. การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชนหลังจากการเข้ามาของการท่องเที่ยวไม่เกิดขึ้นมาก และเกิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมากกว่า เพราะ การท่องเที่ยวได้เข้ามาในชุมชนอย่างช้าๆ ทำให้ชุมชนค่อยๆ ปรับตัว และความสามารถในการปรับตัวของคนในชุมชนไม่เท่ากัน การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตที่ชัดเจนที่สุดคือ ด้านเศรษฐกิจ ในขณะที่ด้านสังคม และวัฒนธรรม ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงมากนัก นอกจากนั้นเป็นด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชน เป็นไปเชิงบวกในด้านการอนุรักษ์ ส่วนเชิงลบพบในการจัดการน้ำ

3. แนวทางการร่วมกับชุมชนเพื่อลดผลกระทบในอนาคต ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนด้านการท่องเที่ยว การรวมกลุ่มผู้รับจ้างรับจ้างค้ำแพยาง การควบคุมจำนวนผู้ประกอบการ การให้หน่วยงานท้องถิ่นเข้ามาดูแลการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง การป้องกันพื้นที่ที่มีความเปราะบางทางระบบนิเวศ การเพิ่มกฎ กติกา สำหรับนักท่องเที่ยว และการเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชุมชนดำเนินการเอง

ส่วนแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของชุมชน คือ การดำเนินการท่องเที่ยวตามแนวทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และได้รับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันในรูปแบบองค์กรกึ่งอิสระ

Thesis Title Tourism and Changes in the Folk Ways Along the Numwa River Bank Nan Province

Author Miss Apinya Jitrawongnun

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Anurak Panyanuwat Chairperson

Prof. Dr. Manat Suwan Member

Asst. Prof. Kannikar Bhuprasert Member

Abstract

This qualitative research, entitled, “ Tourism and Changes in the Folkways along the Numwa River Bank Nan Province,” aimed to study the Numwa river bank community situation and folkways both before and after the coming of tourism, and tendency of its future; changes in the folkways and the impacts toward such change in the community; and to find out the tendency to mitigate the negative impacts, and suitable tourism management measures in the community.

The data collection instruments used in this study consisted of items of in-depth interview, informal interview, participant and non-participant observation, group discussion and questionnaires samples were tourists, villegers’s agents and involved authorities. Ethnographic Futures Research were applied for analysis of the changes in the folkways and the effects toward such changes.

The key finding of the study were as follows:

1. The community had a tourist site with diversity of natural resources such as forest, cataracts and fish nurturing area. The folkways involved with these natural resources, in return,

they have been preserved with trees, plants, wild animals and aquatic animals. The important pull factors were such as nature and soft adventure tourism sources, which caused tourism into the community.

2. Changes of community after the tourism were found at a moderate level, with persons who involved in tourism. The villagers adapted themselves gradually to such changes differently. The distinct change in the folkways were economic change, while social and cultural folk was not much affected, the other change was also found in physical environment. Changes in the folkways were found positively while the negative effects were found in water resources management.

3. The mitigation of the effects of changes could be as to strengthen the community in tourism, forming of rubber rafting navigators, group, controlling the number of entrepreneurs, managing tourism by local authority, preventing softly affected ecological areas, setting rules and regulations for tourists, and providing the activities managed by the villagers.

The suitable measures of tourism management for the community should be on a participatory and benefit sharing principle, as conducted by a semi-independent organization for sustainable tourism.